

بررسی وضعیت کشاورزی ارگانیک در ایران

موژان حق‌شویا^۱

چکیده

امروزه رویکرد جهانی به سمت تولید محصولات سالم و ارگانیک می‌باشد. محصولات ارگانیک ماحصل به کارگیری استانداردهای داوطلبانه زیست‌محیطی هستند که مهم‌ترین هدف آن حفظ و پایداری خاک و ارزش‌های اکوسیستمی است. بنابراین کشاورزی ارگانیک، نظام زراعی است مبتنی بر مدیریت اکوسیستم، متمرکز بر حاصلخیزی خاک، سلامت گیاه و عدم مصرف مواد شیمیایی مصنوعی که این نظام با شرایط اجتماعی، اقتصادی، منطقه‌ای و محلی سازگار است. این محصولات دارای کیفیت و طعم طبیعی و فاقد مواد شیمیایی مصنوعی و باقیمانده عناصر، فلزات و مواد مضر هستند. محصول سالم، تحت کنترل استانداردهای الزامی و اجباری کیفیت غذایی در کشاورزی قرار دارد. این محصولات دارای حدمجاز باقیمانده آفت‌کش، عناصر، فلزات و سموم ماحصل اعمال استانداردها و برنامه‌های مدیریتی بر اساس معیارهای مشخصی مانند کدکس، MRL و غیره هستند. در ایران، کشاورزی به عنوان محور استقلال می‌باشد و بیش از ۹۵ درصد نیاز غذایی کشور از طریق تولیدکنندگان داخلی تأمین می‌شود. بنابراین با توجه به رویکرد جهانی، همه بخش‌های آموزشی، تحقیقاتی و اجرایی در بخش کشاورزی به دنبال تولید محصول با کیفیت و سالم هستند. بدین‌منظور در حال حاضر اکثر گلخانه‌های سبزی و صیفی کشور تحت پوشش مدیریت تلفیقی مبارزه با آفات قرار گرفته‌اند و تمام آنها محصولات سالم تولید می‌کنند. البته این امر بدین معنا نیست که محصولات تولیدی کشورمان ناسالم هستند. زیرا مصرف سم در کشور ما ۰/۷ کیلوگرم در هکتار است در حالی که این میزان مصرف در جهان یک کیلوگرم در هکتار می‌باشد. لذا با توجه به توان بالقوه کشور ایران در گذار از کشاورزی سنتی به کشاورزی سالم و ارگانیک، در این مطالعه سعی شده است مروری اجمالی بر وضعیت فعلی کشور در تولید محصولات مذکور صورت پذیرد و در نهایت سیاست‌های پیشنهادی در زمینه توسعه کشاورزی سالم و ارگانیک در کشور ارائه گردد.

کلمات کلیدی: محصولات سالم، محصولات ارگانیک، ایران

^۱ کارشناس اداره کل مطالعات و بررسیهای اقتصادی